

Het Zijper Museum krijgt morgen een bijzondere schenking. De familie Kaan draagt het originele 'Journaal' van Klaas Kaan Azn. over. Gedurende bijna vijftig jaar schreef hij over het dagelijks leven, tot vlak voor zijn dood in 1871. Ook andere documenten en foto's van de familie Kaan krijgen via historische vereniging De Zijpe een plek in het museum. Veel info geeft ook honderd jaar oude administratie van verzekeringsagent (en bakker) Rens C. Blaauboer.

Familie Kaan

Familie Kaan

Okko en Lidy Kaan met het Journaal van Klaas Kaan bij de boerderij Altijd Werk in Anna Paulowna. FOTO MARC MOUSSAULT

Journaal van Kaan uit kast

Anna Paulowna * Een koopvaardijvloot van liefst 94 schepen voer op 21 maart 1845 door het Noordhollands Kanaal van Amsterdam naar Den Helder. Het vroom dat het kraakte. Landbouwer Klaas Kaan Alberts-zoon uit Wieringerwaard heeft de zwoegende sliert met eigen ogen gezien. Bijten werden die dag gehakt om de schepen vooruit te krijgen. De toen 43-jarige Kaan passeerde bij 't Zand de voortkruipende stoet. Hij reed op het ijs met paarden en een arenslee, samen met zijn vrouw Aaltje Haverkorn. Een week eerder was in die strenge winter de laagste temperatuur bereikt. Ook dat

noteerde Kaan in zijn 'Journaal'. Bijna een halve eeuw lang maakte hij aantekeningen van allerlei wetenswaardigheden. Dit Journaal is bewaard gebleven. Nazaat Okko Kaan (73) en zijn vrouw Lidy Blaauboer (72) stonden er gisteren mee in hun handen voor de boerderij Altijd Werk aan de Zwinweg in hun woonplaats Anna Paulowna. Over Altijd Werk schreef Klaas Kaan iets in 1858, toen zoon Albert deze boerderij kocht. Diverse generaties Kaan hebben hier geboerd. De stomp is herbouwd na de watersnood in 1916. Nu is Altijd Werk het akkerbouwbedrijf van de familie Wilms. Klaas Kaan (1802-1871) zelf zat op Ruimzicht, een boerderij aan de Noordzijperweg bij de kerk. Hij was ook polderbestuurder. De Wieringerwaarder heeft veel meegemaakt in zijn leven. Zijn

Journaal begint in 1823. Kaan begon dat jaar voor zichzelf te boeren. Zijn ouders waren toen al dood. Moeder Maartje Blaauwboer stierf in 1822, vader Albert Kaan in 1819. Uit de boedelscheiding kocht hij in 1823 Ruimzicht.

Mud tarwe
De eerste jaren noteerde hij vooral de bedragen die de producten en gewassen opbrachten. Een mud tarwe (zo'n vijfhonderd liter) was goed voor 4,50 tot vijf gulden. Later werd hij uitgebreider. Voorzitter Gonno Leendertse van het Zijper Museum noemt het Journaal en de andere schenkingen 'prachtige aanwinsten'. „Het geschrift geeft een mooi beeld van het dagelijks leven in de negentiende eeuw. Hij beperkt zich niet tot zijn directe omgeving.” In 1850

werden de wegen in Wieringerwaard aanbesteed om te 'beschulpen': te verharden met schelpen. Zes jaar, in 1856, later schreef Klaas Kaan over internationale spanningen. 'Eindelijk wordt eene oorlog van ongelijke strijd door vreedes onderhandelingen vervangen'. Hij doelde op de Krimoorlog, een strijd tussen diverse Europese grootmachten. De vrede betekende wel dat de graanprijzen 'onmiddellijk' daalden. Het Journaal wijdt uit over de bedijking van de polder Waard & Groet en de Anna Paulownapolder. Ook schreef Kaan uitgebreid over de Tiendaagse Veldtocht in België. Als tweede luitenant in het leger maakt de Wieringerwaarder deze tocht mee om de Belgische opstand te onderdrukken. Het Zijper Museum krijgt morgen

ook een uitgetypte versie van het Journaal. Lidy Blaauboer heeft deze transcriptie verzorgd. Eerder werkte zij jaren aan het boek 'Geschiedenis en Genealogie van de Noord-Hollandse Familie Kaan'.

Juiste plek
Over de schenking zeggen zij en haar man Okko Kaan: „In het museum zijn de documenten en familiefoto's op de juiste plek. Zo is gegarandeerd dat het materiaal ook voor komende generaties van waarde is. Opa Volkert Kaan gaf het Journaal in bruikleen aan de gemeente Wieringerwaard. Daar heeft het jaren onzichtbaar in een kast gelegen.” Volkert Kaan is geboren op Altijd Werk. Hij was acht jaar toen het gezin verhuisde naar hoeve Neeland aan de Veerweg in Anna Pau-

lowna. Volkert Kaan boerde jarenlang op boerderij Oostbroek aan de Knesweg in Anna Paulowna, waar nu Okko en Lidy al jaren wonen. Klaas Kaan had het schrijven niet van een vreemd. Zijn vader Albert Kaan (1760-1819) liet een gedetailleerd ooggetuigenverslag na van de Engels-Russische invasie in 1799 bij Groot Keeten. Als volbloed patriot moest hij niets hebben van deze buitenlandse troepen. Albert Jansz, geboren op Wieringen, was de eerste Kaan in Wieringerwaard. Na de drooglegging in 1610 werd deze polder het 'Nieuwe Zijpe' genoemd. Jan Kaan Klaaszoon (1848-1928) zette het Journaal van zijn vader voort, tot eind 1889. Het Zijper Museum krijgt een uitgetypte versie van deze aantekeningen. Jan Kaan boerde tot 1882 op de boerde-

rij Ruimzicht in Wieringerwaard. Hij verhuisde naar Anna Paulowna en werd daar secretaris van de Anna Paulownapolder. In 1882 veroorzaakte 'overvloedige regens' grote schade aan 'prachtig te velde staande gewassen'. Eind juni, medio juli en begin augustus van dat jaar moesten overal de molens malen. Vele landerijen in het westelijke deel van Anna Paulowna stonden onder water. 'Zoodat de aardappelen totaal verloren zijn'.

Verzekeringen
Het Zijper Museum krijgt morgen ook administratie van verzekeringsagent Rens Cornelis Blaauboer, grootvader van Lidy. „Hij was bakker in Wieringerwaard. Later werd hij boer. Zijn agentschap was een bijbaantje.” Rens Cornelis

Blaauboer was agent voor de Maagdenburger Brandverzekering-Maatschappij. In een groot boek noteerde hij diverse gegevens over de particuliere verzekeringen. De eerste afsloten polis is van november 1905, de laatste van april 1918. De meeste verzekerden wonen in Wieringerwaard en Anna Paulowna. Velen waren landbouwer: H. Appel, J.L.F. Groneman, Jan Grin, Arie Raven, C. Stins, J. Brouwer, G. Waiboer en H. Koster. De vijftien koeien van J. Bakker Jzn. uit Anna Paulowna werden in 1905 verzekerd voor 2550 gulden. Okko Kaan bladerd nog even door het Journaal, geschreven door de opa van zijn overgrootvader. „Enkele pagina's zijn uitgescheurd. De familie was nog al gelovig. Kennelijk konden sommige passages niet door de beugel.”

Aantekeningen over het leven in negentiende eeuw